

13 e trefaldighet

Psalmer: L151, L111, L152, L154, L200, L204

Texter: 5 Mos 15:7-11, Rom 12:16-21, Matt 7:12

Nåd vare med er och frid från Gud vår Fader och Herren Jesus Kristus. Amen.

Herre, himmelske Fader, vi tackar dig för att du sänt Jesus som vår Frälsare undan synd och död. Hjälp oss visa tacksamhet för frälsningens gåva genom att göra din vilja. Vi ber dig att du förnyar våra hjärtan och ger oss en rätt inställning till dina bud så att vi gärna gör och lever efter dem. Amen

Vi ska ett antal söndagar framöver ägna oss åt katekesen, alltså åt buden, trosbekännelsen och Herrens bön. Gud har lärt oss vad vi ska tro och vad vi ska göra och katekesen framställer detta på ett kortfattat och pedagogiskt sätt.

Vi ska börja med de tio buden, eller de tio orden som det heter i Moseböckerna. Gud skrev dessa tio ord på två stentavlor och vi brukar därför tala om första och andra tavlans bud. Den första tavlans bud handlar om vårt förhållande till Gud och den andra tavlans bud handlar om vårt förhållande till våra medmänniskor.

Det finns i Bibeln kortare sammanfattningar av dessa bud. En sammanfattning lyder: "*Du ska älska Herren din Gud av hela ditt hjärta och av hela din själ och av hela din kraft och av hela ditt förstånd, och din nästa som dig själv.*" Det är en sammanfattning av båda tavlornas bud, alltså de bud som handlar om vårt förhållande till Gud och de bud som handlar om vårt förhållande till våra medmänniskor. En kort sammanfattning av andra tavlans bud hörde vi i dagens evangelietext: *allt vad ni vill att människorna ska göra för er, det ska ni också göra för dem.* Men vi har också längre och utförligare förklaringar och tillämpningar. Sådana förklaringar hittar vi i profetböckerna, i Jesu bergspredikan och i förmaningarna i Paulus brev.

Gud gav de tio orden eller de tio buden till Israels folk sedan han fört dem ut ur Egypten och fram till Sinai berg. Vi kan läsa om detta i 2:a Mosebok. Men de tio orden är av sådant slag att de gäller alla människor i alla tider. Även folk som inte har hört de tio buden har ändå en aning om innehållet. Alla människor förstår att det är fel att dyrka falska gudar, vara olydig mot föräldrar, göra illa mot andra människor, bedra, stjäla och ljuga. Gud har nämligen skrivit lagen i människors hjärtan. Från början hade våra första föräldrar Adam och Eva en fullkomlig kunskap om Gud och hans vilja. Men de blev förledda av djävulen att synda mot Gud. De blev syndare och sedan dess är alla människor syndare, för barnen föds lika sina föräldrar. Syndare har inte en fullkomlig kunskap om Gud, men de saknar inte heller kunskap om Gud helt

och hållet. Syndafallet utplånade inte all kunskap om Gud och hans vilja. Kunskapen finns kvar hos alla människor om än svag och bristfällig. Även grymma och våldsamma människor har svårt att helt utplåna samvetet. Människan vet att hon en dag ska ställas till svars inför Gud för sina gärningar. Men de tio orden lär oss klart och tydligt vad alla människor bara har en aning om. De tio orden lär oss hur Gud vill att vi ska leva och hur vi inte ska leva. Buden fokuserar på vårt hjärta och vår inställning till Gud och vår nästa och kan sammanfattas med ett ord: kärlek. Gud är kärlek och därför ska vi älska Gud och alla människor, för han har skapat oss alla och alla tillhör honom.

När vi läser de tio orden i 2:a Mosebok så märker vi att de börjar med en inledning som påminner folket om Guds stora frälsningsgärningar, och sedan kommer 14 befallningar. Hur man arrangerat inledningen och dessa 14 befallningar i 10 ord har växlat genom tiderna. Vi vet inte helt säkert hur vi ska göra indelningen så att det blir just tio ord eller bud. Vi ska här hålla oss till den indelning Luther gör i katekesen men jag tror att inledningen om Guds frälsningsgärningar är det första ordet eller hör till det första budet. De tio buden inleds så här i 2:a Mosebok: *Jag är Herren, din Gud, som har fört dig ut ur Egyptens land, ur trädhuset.* Det visar att Gud inte gett oss sin lag eller sina bud för att vi ska få en nådig Gud. Folket hade redan en nådig Gud som fört dem ut ur slaveriet när han gav dem buden. Buden har inte heller kommit till oss för att vi ska försöka förtjäna frälsningen. Gud har uppenbarat för oss att han sänt en Frälsare som löst oss från alla synder redan innan vi var födda. Vi har fått buden för att vi säkert ska veta hur vi ska leva för att tacka Gud för frälsningens gåva.

Det första budet lyder: *Du skall inte ha andra gudar vid sidan av mig.* Det finns ju bara en Gud som har skapat himmel och jord. Det finns inga andra gudar. Vad betyder då detta bud som talar om att vi inte ska ha andra gudar vid sidan av den ende sanne Guden? Vad menas egentligen med att ha en Gud och vad innebär begreppet Gud?

Det är hjärtats tro och förtröstan som avgör vilken Gud en människa har. Din Gud är den eller det som du väntar allt gott ifrån och som du tar din tillflykt till när du är i fara. Din Gud är det som du sätter högst i tillvaron. Det är bara hjärtats tro och förtröstan som avgör vad vi har för Gud eller avgud.

Om vi har en rätt tro så är också vår Gud den rätte. Men om vi litar på någon eller något annat så handlar det inte om den ende sanne Guden. Det som vårt hjärta är fäst vid är i verkligheten vår Gud.

Därför kräver detta bud en rätt tro och hjärtats tillit till den ende sanne Guden. Det

betyder att vi ska hålla oss till honom och vänta allt gott från honom. Till honom ska vi ta vår tillflykt när vi är i nöd eller drabbas av olycka. Vi ska inte fästa vårt hjärta till någon annan och vi ska inte söka vår trygghet hos någon annan.

Det är enklare att förstå vad som menas om vi tar ett exempel på motsatsen. Många tänker nog att om de bara hade pengar skulle de ha allt de behövde. Då skulle de inte fråga efter någon eller något annat. Då skulle de inte behöva oroa sig längre för den som är rik känner sig säker och glad. Men den som saknar pengar och ägodelar är otrygg och ledsen som om det inte fanns någon annan Gud. Han tänker att om han bara hade pengar så skulle han vara som i paradiset. Sådana människor har också en gud, nämligen en avgud som i Bibeln kallas Mammon. Girighet och kärlek till pengar kallas i Bibeln för avguderi.

Kärleken till pengarna är nog den vanligaste formen av avgudadyrkan. Men det finns andra former också. Exempelvis om någon litar helt på sin skicklighet, klokhet, makt, popularitet eller ära. Även en sådan person har en gud, men inte den rätte Guden. Han är självsäker och stolt över sina egenskaper och sin ställning och blir deprimerad om han förlorar något litet av det.

Det är alltså ganska lätt att förstå vad budet betyder och vad det kräver av oss. Det kräver att hela vårt hjärta, vår själ, all vår kraft och hela vårt förstånd är inriktat på den ende sanne Guden och inte på någon eller något annat. Att ha en Gud innebär inte att man kan ta på honom, bära omkring honom, stoppa honom i en påse eller en låda. Man når honom bara genom att gripa om honom med sitt hjärta och hålla fast vid honom. Att hålla fast vid honom i hjärtat innebär att vi ska lita på honom helt och hållet och vänta allt gott från honom.

Även om vi får mycket gott genom människor är det ändå ytterst gåvor från Gud. Skapelsen och skapade varelser kan liknas vid Guds händer, kanaler eller medel, som Gud använder för att ge oss allt. Och vi ska tacksamt ta emot vad han ger oss och använda våra tillgångar så som han vill. Men vi ska passa oss för att göra dem till ett självändamål eller göra Guds gåvor till avgudar. Vårt hjärta ska vara vänt till Gud som är alla goda gåvors givare vänta allt gott från honom. För om vi väntar mer gott och större hjälp från någon eller något annat så har vi gjort oss en avgud.

När vi prövar oss inför detta bud måste vi erkänna att vi brustit i kärlek och förtröstan. För Gud kräver att vi ska älska honom över allting och i allt förtrösta på honom. Men vi behöver inte vara rädda att bli fördömda fast vi är stora syndare för Bibeln lär oss att Jesus uppfyllt budet på ett perfekt sätt i vårt ställe. Vid Jesu dop hördes Faderns röst från himlen som sa: *I dig har jag min glädje*. Jesus frälste oss genom att fullkomligt hålla första budet i vårt ställe och vara lydiga i allt.

Han led också straffet för vår synd i vårt ställe. Det heter om honom: *Så led också Kristus en gång för våra synder. Rättfärdig led han i orättfärdigas ställe, för att föra oss till Gud.* Jesus frälste oss genom att ta bort våra synder genom sin död.

Eftersom han har gjort så mycket gott för oss och ger oss så goda gåvor vill vi av tacksamhet älska honom över allting och i allt förtrösta på honom. Det är en första början till en verklig uppfyllelse av första budet också hos oss. Amen.

Låt oss be!

Käre Herre Jesus Kristus, vi tackar dig för din frälsning, att du uppfyllt första budet i vårt ställe och att du sonat all vår synd med din död. Din uppståndelse är bekräftelse på att alla våra synder är förlåtna. Hjälp oss att tacka för frälsningens gåva genom att i hjärta, ord och handlig lyda Guds bud. Amen.